

مطالعه تطبیقی جرم رشا و ارتشاء در قوانین جزایی ایران و فرانسه

بتول پاکزاد^۱، محمد پیوندی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۱/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۱/۲۵

چکیده

زمینه: بزه رشا و ارتشاء که معمولاً با ابطال حق و احقاق باطل همراه است، از بارزترین مفاسد اقتصادی است که با گسترش روزافزون آن، قانون و عدالت اجتماعی از بین می‌رود. البته در قوانین ایران ممکن است اخذ رشوه در خصوص مستخدم دولت و برای امری یا امتناع از انجام کاری که از وظایفش بوده، انجام شود و صرفاً برای ابطال حق و احقاق باطل نباشد. این بزه علاوه بر ماهیت و ویژگی‌های خاصی که در مباحث اقتصادی دارد، به امنیت و آسایش عمومی هم لطمه وارد می‌کند. یافته‌ها: علت تمایزی این بزه با بیشتر جرائم در حوزه مفاسد اقتصادی این است که لازمه آن شاغل بودن در سازمان دولتی و ارگان‌های نظامی، در اختیار داشتن امکانات و سمت‌های خاص می‌باشد که با سوء استفاده از موقعیت شغلی، این جرم واقع می‌شود. البته برای پاره‌ای از کارکنان مانند پرسنل نظامی به دلیل جایگاه اجتماعی و اهداف تعیین شده آنان، ارتکاب بزه ارتشاء می‌تواند لطمات بیشتری را به نظم و انضباط این نیروها وارد و به جایگاه آن خدشه وارد نماید. نتیجه‌گیری: در این مقاله سعی شده ضمن مطالعه سابقه تقنینی و تاریخی، تعریف بزه رشا و ارتشاء، با مطالعه تطبیقی آن با حقوق فرانسه و فقه و حقوق ایران، به بررسی اجمالی آن پرداخته تا برای رفع کاستی‌ها و ریشه‌کن شدن هر چه بیشتر بزه ارتشاء گامی موثر برداشته شود و دستگاه‌های دولتی و نظامی در کشور از این معضل تا حدی رهایی یابند.

واژگان کلیدی: رشوه، رشا، ارتشاء، حقوق ایران، قانون جزای فرانسه.

^۱ معاون آموزشی دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال.

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد جزا و جرم‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال.